

Nyhetsbrev #10/2014

Innspill til Fellesrådet om kommende Østre Porsgrunn kirke.

Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke vil oppfordre Fellesrådet til å ta riksantikvar Jørn Holmes sterke anbefaling om å gjenoppføre Østre Porsgrunn kirke på alvor. Fellesrådet bør nå sørge for en utredning om hvordan dette kan kombineres med den friere innredningen som Holme samtidig åpnet for.

Nedenfor en gjengitt to artikler der komiteen lanserer en alternativ modell som kan skape enighet i lokalsamfunnet.

"Et nytt forsikringsoppgjør for Østre Porsgrunn kirke bør avtales".

Sammendrag: Fellesrådet og KNIF forsikring bør bli enige om et nytt forsikringsoppgjør der selskapet dekker kostnadene for en rekonstruksjon etter regning.

"Alle bør bidra til en omforent løsning for Østre Porsgrunn kirke".

Sammendrag: Riksantikvar Jørn Holmes forslag om å kombinere en gjenoppført bygning med et friere utformet interiør vil imøtekomme både antikvariske hensyn og menighetens behov, og bør derfor velges.

Et nytt forsikringsoppgjør for Østre Porsgrunn kirke bør avtales.

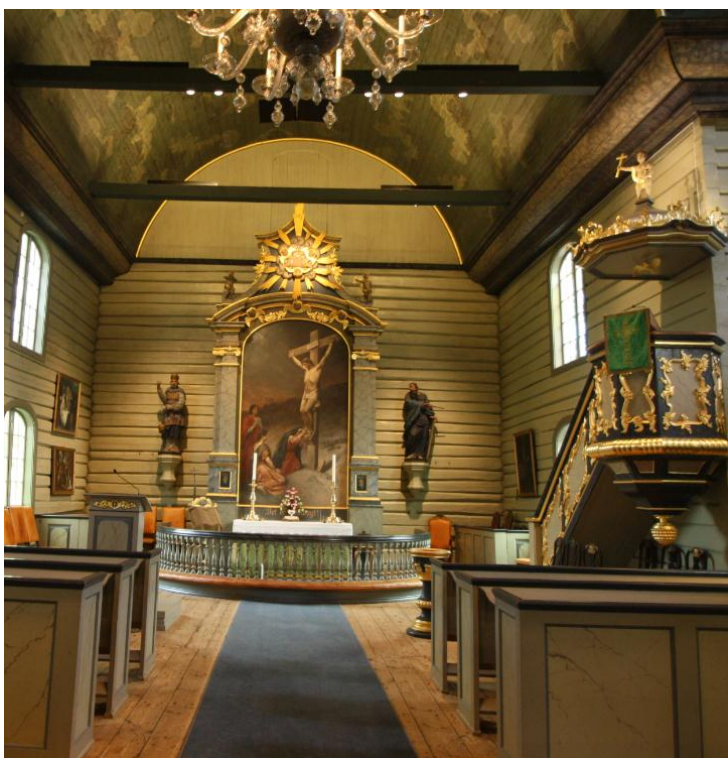
Mange har tatt til orde for å finne en omforent løsning basert på Riksantikvar Jørn Holmes modell, der tømmerkirken bygges opp igjen på den gamle grunnmuren, samtidig som menigheten står friere til å innrede kirken utfra aktuelle behov. I tillegg kan man doble arealet med en ny kjelleretasje.

Det må avklares hva en slik modell vil bety for forsikringsoppgjøret. Idag foreligger det et skjønn, det vil si et anslag for hva en gjenoppføring kan koste. Flere fagfolk har sagt at dette skjønnet er altfor lavt.

Forsikringsoppgjøret er ennå ikke endelig, og det kan endres. Dette bekreftet forsikringssselskapets representant på møtet i Kirkestua 2/9. En ny prosess basert på på gjenoppføring bør kombineres med avtale mellom menigheten og KNIF forsikring.om et nytt forsikringsoppgjør

Partene bør iverksette et nytt oppgjør der KNIF tar på seg ansvaret for å betale kostnadene som faktisk påløper ved en rekonstruksjon. Dette er en alternativ modell for fullverdiforsikring, definert i forsikringsavtalen. Grunnen til at denne modellen ikke ble valgt fra starten var at Fellestrådet var uinteressert i en rekonstruksjon. De hadde allerede bestemt seg, og trengte et skjønn for å sikre finansiering til en annerledes utformet kirke.

Å overta det økonomiske ansvaret for rekonstruksjonen bør ikke være et problem for KNIF, ettersom de med styrke hevder at skjønnen ga en korrekt vurdering av hva en rekonstruksjon vil koste. KNIF tar dermed risikoen for at deres egne opplysninger om skjønnen er korrekte. Skjønnen er basert på omtrent samme byggeprosjekt som det Riksantikvaren anbefaler; rekonstruksjon av tømmerkirken, men ikke innredningen.

KNIF hevdet under møtet i Kirkestua 2/9 at løpet var kjørt dengang menigheten valgte modellen med skjønn. Svaret på dette er at partene kan velge å endre en avtale når det viser seg at den var basert på feilaktige premisser. Dette er vanlig i kontraktsforhold, fordi partene har en plikt til lojalitet når forutsetningene endres vesentlig. De bør frivillig starte forfra når samfunnsmessige grunner taler for det. Riksantikvarens sterke anbefaling av rekonstruksjon er en slik ny og viktig omstendighet.

Advokat Frøstrup har påpekt at vilkåret om tilleggsdekning ved rekonstruksjon er en del av avtalen, noe forsikringssselskapet i begynnelsen benektet, I sitt innlegg i Kirkestua, gjentok ikke KNIF påstanden om at disse vilkårene ikke skulle gjelde for ØPK. Det tyder på at de aksepterer Frøstrups vurdering.

Skulle regningen til slutt bli større enn skjønnets anslag, betyr det at KNIF i praksis må benytte deler av ekstradekkingen på 50 millioner. Denne delen av forsikringspolisen kan dermed bli aktivert som ledd i et nytt forsikringsoppgjør.

Forsoning eller fortsatt konflikt?

Vi oppfordrer alle til å søke en samlende løsning med utgangspunkt i Holmes modell. Det innebærer en tømmerbygning lik den gamle, oppført på en restaurert grunnmur. Som

Holme understreker står man friere i interiørene. Dette bør imøtekomme behovet for tidsmessige lokaler, som er viktig for menigheten og biskopen.

Et ny kirke basert på Riksantikvarens anbefaling, kombinert med avtale om et nytt forsikringsoppgjør, er veien frem for å sikre et realistisk og forutsigbart kirkeprosjekt. Det vil både menigheten, Fellesrådet, forsikringsselskapet, skattebetalerne og Porsgrunn kommune være tjent med.

At forsikringsselskapet overtar ansvaret for å betale rekonstruksjonen etter regning vil minimalisere behovet for kommunal støtte. Dessuten vil risikoen for nye søknader på grunn av overskridelser bli redusert. En ny kjelleretasje dekkes ikke av forsikringen, og kan evt. finansieres av kommunen.

Bystyret bør ikke forhaste seg med å behandle en ny søknad om støtte. De folkevalgte bør gi Fellesrådet beskjed om at bystyret først vil behandle en søknad når det er oppnådd enighet med Riksantikvaren, og et nytt forsikringsoppgjør er avtalt.

Bjørg Kongsgaard og Audun Engh

Artikkelen er publisert i Varden 24.9.14

Alle bør bidra til en omforent løsning for Østre Porsgrunn kirke.

Riksantikvar Holme besøkte Porsgrunn 2/9, og bekreftet uten forbehold sin anbefaling av en rekonstruksjon av Østre Porsgrunn kirke. Holme påpekte også at grunnmuren er et bevart kulturminne som bør gjenbrukes til en ny kirke.

Holme bebudet fredningssak hvis et byggeprosjekt truer kulturminneverdiene i området, ikke minst kirkegården og gravene. Holme understreket også at når han anbefaler og ikke pålegger en rekonstruksjon, er det av lovtekniske grunner: Kun fredede bygninger kan formelt pålegges gjenoppført. En anbefaling er det sterkeste virkemiddelet Riksantikvaren har i denne konkrete saken. Dermed blir det en avsporing når enkelte, bl.a. rådmannen, hevder det er viktig for saken at Riksantikvaren ikke har pålagt en rekonstruksjon, men "bare" anbefalt det.

Mange har etter Holmes besøk tatt til orde for å finne en omforent løsning som kan samle lokalsamfunnet. Også avisen Vårt Land la vekt på dette i sitt oppslag 3/9. Overskriften "Mot kompromiss i kirkestriden i Porsgrunn". var nok ment optimistisk, basert på Holmes utstrakte hånd. Men Fellesrådets utspill etter Holmes besøk tilsier at overskriften like gjerne kan gjenspeile det faktum at Fellesrådets ledelse er mot å søke et kompromiss.

Det ser dessverre ut til at ledelsen i Fellesrådet ikke er villig til å ta inn over seg det krystallklare signalet fra vår øverste nasjonale myndighet på kulturminnefeltet. Uttalelser

fra Fellestrådet etter Holmes besøk tyder på at de er upåvirket og ikke vil bidra til en omforent løsning. Det ser ut til at enkelte i Fellestrådet kun har respekt for ren maktbruk, En anbefaling fra staten ved Holme mener man derfor tydeligvis bare kan overses.

Beskjeden fra Fellestrådet i avisoppslag er at de vil fortsette løpet de hele tiden har lagt, uten hensyn til hva andre måtte mene. Nå vil de igangsette neste ledd i planen, en arkitektkonkurranse. Det betyr at man igjen skyver den sentrale beslutningen foran seg: En jury i en arkitektkonkurranse skal ta verdivalget om hva slags kirke som skal bygges. Konkurransjuryer er ikke demokratiske organer. Menighetens medlemmer, befolkningen i Porsgrunn og byens folkevalgte skal igjen settes på sidelinjen.

Fellestrådet må få en klar melding.

Det er nå prekært behov for at aktører med autoritet, spesielt bystyret og biskopen, gir Fellestrådet en klar beskjed om at alle aktivt må bidra til at en løsning kan finnes. Det bør ikke utlyses noen arkitektkonkurranse før lokalsamfunnet i fellesskap har besluttet hva slags kirke som skal bygges.

Utgangspunktet for en løsning må være Riksantikvarens anbefaling om å gjenoppføre tømmerbygningen på den bevarte grunnmuren. Denne faglige vurderingen kan ikke Riksantikvaren forhandle bort.

Nøkkelen ligger i Holmes skille mellom eksteriøret og interiøret. Riksantikvaren åpner for at kirkens innredning kan utformes friere utfra menighetens behov. Han åpner også for en ny kjelleretasje som vil gi betydelige arealer til bl.a. møterom. Dermed skulle menighetens og biskopens ønske om et nybygg som ivaretar aktuelle praktiske behov kunne imøtekommes.

Hvis Fellestrådet kjører på etter sin opprinnelige plan, uten hensyn til Riksantikvarens standpunkter, er det stor fare for at prosjektet vil stoppe opp. Holme var åpenbart opptatt av å strekke ut en hånd til Fellestrådet, slik at enighet kan oppnås. Men han ga også tydelig beskjed om at han har sterkere virkemidler å ty til dersom Fellestrådet ikke besinner seg.

Holme bebudet fredningssak hvis ikke et nybyggprosjekt respekterer de bevarte kulturminnene. Han bebudet også "myndighetsbruk" dersom det foreslås et bygg som er for stort for tomten, eller er utformet slik at det skader det helhetlige miljøet på Kirkehaugen.

Det er derfor et høyrisikospill Fellestrådets ledelse driver hvis de fortsetter å ignorere Holmes anbefaling, bare fordi han ikke allerede nå gjør bruk av statlig myndighet. Den utstrakte hånden fra Holme bites av. Da må Riksantikvaren gripe til sterkere virkemidler.

Bystyret bør sette betingelser for støtte.

Hvis ikke kommunen og andre nå får Fellestrådet til å vise besinnelse og vilje til å finne en omforent løsning kan prosjektet stoppe opp. Man vil kaste bort tid og penger på en urealistisk arkitektkonkurranse.

Bystyret bør forhindre en ny runde der Fellestrådet sender omtrent samme søknad til kommunen. Man kan dessuten forvente at en ny søknad vil ble ledsaget av påstander om at

utsettelsen har skapt et tidspress som tilsier at de folkevalgte må oppgi sine standpunkter og godta Fellesrådets kompromissløse linje.

Bystyret bør derfor allerede nå gi Fellesrådet klar beskjed om at kommunal støtte vil være betinget av at de først kommer til enighet med Riksantikvaren. At søker unngår unødig konflikt med staten en et fornuftig minstekrav for kommunal finansiering. Bystyret bør også instruere det kommunale medlemmet av Fellesrådet om å bidra aktivt til en slik løsning. Utredning av en ny løsning basert på Riksantikvarens anbefaling tilsier dessuten at forsikringoppgjøret vurderes på nytt.

Et ny kirke basert på Riksantikvarens anbefaling, kombinert med avtale om et nytt forsikringsoppgjør, er veien å gå for å skape enighet om et realistisk kirkeprosjekt. Det vil både menigheten, Fellesrådet, forsikringsselskapet, skattebtalerne og Porsgrunn kommune være best tjent med.

Audun Engh og Aasmund Beier-Fangen

Artikkelen er publisert i PD 7.10.14 og TA 8.10.14

Kontakt oss:

Komiteen for Gjenoppføring av Østre Porsgrunn Kirke

Adresse: Bienersvei 10, 3922 Porsgrunn

Telefon: 92622626

Email: knantola@gmail.com

Nettside: www.kirkenopp.no

Organisasjonsnummer: 998770866

Facebook: <http://www.facebook.com/home.php#!/groups/123948604347708/>

*Økonomiske bidrag til komiteens
viktige arbeid mottas med takk !*

Kto 280131-63-369

SparebankenSør, Storgaten 128, Porsgrunn